

Jedinstveno prirodno područje: na Ivanščici otkrivene nove vrste orhideja i skakavca, a i „pradjed“ vinove loze

3.3.2023.

Jeste li znali da na području Ivanščice i obližnjih Strahinjšćice, Maceljske i Ravne gore raste čak 40 vrsta orhideja, među kojima je kod Žganog vrha otkrivena i nova vrsta za ovo područje, zbijenocvatni vranjak? Otkrivene su i nove životinjske vrste za faunu Hrvatske, među kojima su dugorepi ljuskokrili konjic, osjetljiva europska vrsta, kao i primjerci transilvanijskog monaškog skakavca, za kojeg se smatralo da je izumro.

To je samo dio zanimljivih podataka iz knjige „Ivanščica – Strahinjšćica - Maceljska gora - Ravna Gora: Park prirode na mjestu susreta Alpa, Dinarida i Panonskog mora?“, koja je u četvrtak predstavljena u Lepoglavi. Događanje su zajednički organizirali Varaždinska županija i Grad Lepoglava, a knjigu je predstavio urednik mr. sc. Roman Ozimec.

Publikacija, koju je izdala Varaždinska županija, nastala je s ciljem da se javnosti ukaže na vrijednosti i posebnosti najviše planine sjevera Hrvatske i susjednih gora te na potrebu

očuvanja tog posebno vrijednog prirodnog prostora, zbog čega je pokrenuta inicijativa za proglašenje parka prirode.

- Da bi smo nešto mogli i znali očuvati, to najprije moramo dobro upoznati. Iako sam smatrao da dobro poznajem svaki dio naše županije, kad su stizali radni materijali za ovu knjigu, vidio sam da sam bio u zabludi. Tek tada sam uvidio kojim bogatstvima raspolažemo i koliko je vrijedno područje Ivanščice, Strahinjščice, Ravne i Maceljske gore, ali i koliko je važno da ga očuvamo. O potrebi zaštite ovog područja počelo se razmišljati još davne 1937. godine, kada je poznati prirodoslovac Franjo Koščec, član tadašnjeg Povjerenstva za zaštitu prirode, zapisao: „Generacije će biti zahvalne ako im budemo znali sačuvati jedan kutić prirode“. Te njegove riječi su aktualne i danas, kad smo se više nego ikad prije približili zaštiti ovog područja kategorijom parka prirode – istaknuo je župan Stričak.

Domaćin, gradonačelnik Grada Lepoglave Marijan Škvarić napomenuo je da se upravo Lepoglava nalazi u centru budućeg parka prirode.

- Uz bogatu povijesnu i kulturnu baštinu, na području Grada Lepoglave nalazi se i geološki spomenik prirode Gaveznicica – Kameni vrh, a cijeli naš kraj posebno se odlikuje bioraznolikošću. Park prirode čini priliku, a o nama svima ovisi hoćemo li tu priliku kvalitetno iskoristiti. Prirodno bogatstvo želimo staviti u funkciju razvoja, koji temeljimo na suradnji s Varaždinskom županijom i s Vladom RH uz korištenje fondova Europske unije – istaknuo je gradonačelnik Škvarić.

Ovo područje bilo bi 13. park prirode u Hrvatskoj, a po čemu je jedinstveno, iznio je urednik publikacije mr. sc. Roman Ozimec.

- Jedinstveno je po tome što ponajprije obuhvaća vrlo georaznoliko područje, čak pet masiva – Ivanščicu, Strahinjščicu, Maceljsku i Ravnu goru te dijelom Varaždinsko-topličko, ali i izvore te dijelove pet rijeka, Bednje, Krapine, Lonje, Plitvice i Sutle, zbog čega smo ga popularno nazvali „Park Petica“. Poseban je i po tome što se u njemu spajaju čak tri geotektonska područja, Alpik, Dinarik i Panonik – rekao je mr. sc. Ozimec.

Na tom području spajanja su prije oko 22 milijuna godina eruptirali brojni vulkani, a Gaveznicica – Kameni vrh kod Lepoglave, danas je najbolje sačuvani fosilni vulkan u Hrvatskoj.

- Naš park nije „Jurski park“, ali je svakako paleontološki. Kod Radoboja su, primjerice, nađeni brojni fosili biljaka, školjaka, kukaca i riba, neki stariji od 10 milijuna godina. Zanimljivo je da je među njima i pradjed vinove loze, vrsta *Vitis teutonica*. Što sve danas živi u našem „Parku Petica“ još upoznajemo i istražujemo, pritom nalazimo neočekivane vrste, neke nove za znanost, a neke iznenađujuće i za znanstvenike – istaknuo je Ozimec.

Nisu to jedine posebnosti: u okviru budućeg parka se nalazi šest zaštićenih područja te deset područja ekološke mreže Natura 2000, što znači da su prirodne vrijednosti već prepoznate u našim, ali i u europskim okvirima. Nigdje drugdje na sjeveru Hrvatske nema toliko špilja, jama i drugih speleoloških objekata, samo na Ravnoj gori ih je više od 40, među kojima su i spomenici prirode Mačkova špilja te svjetski poznata špilja Vindija. Treba istaknuti i kulturno dobro od nacionalnog značaja – jedinstvenu cjelinu dvorca i park-šume Trakošćan.

- Zašto želimo uspostaviti ovaj naš park prirode? Osim što ovim vrijednim prostorom želimo što bolje upravljati, očuvati ga i prezentirati njegove vrijednosti našoj, europskoj i svjetskoj javnosti, na pitanje možda najbolje možemo odgovoriti definicijom parka prirode, koji je „prostor prirodne ljepote u kojemu su ljudske aktivnosti dozvoljene, ali bez narušavanja vrijednosti prirode“ – zaključio je Ozimec.

Moderator događanja bio je dr. sc. Dragutin Vincek, pročelnik Upravnog odjela za poljoprivredu i zaštitu okoliša, jedan od autora tekstova iz publikacije. Župan Stričak je zahvalio njemu, uredniku knjige mr. sc. Romanu Ozimecu, kao i svim ostalim autorima tekstova, ravnateljici JU Priroda Varaždinske županije Sanji Kopjar te Dubravku Šinceku, Ivani Kušan, Nevenu Matočecu i Mišelu Jeliću.

Dodajmo da su među brojnom publikom u lepoglavskom TKIC-u bili i gradonačelnici te načelnici s područja Varaždinske županije.

